

עין משפט
גד מצוה

ז א מיי פ"ח מה'ל אכל הלכה ד טוש"ע י"ד ס"י שם סעיף ט:
ח ב מיי פ"ו מהלכות י"ט הלכה יט טוש"ע א"ח ס"י מקלס סעיף ו:
ט ג מיי פ"ו מהלכות אכל הלכה ג ח טוש"ע א"ח ס"י מקלמס סעיף א:
י ד טוש"ע י"ד ס"י שלד סעיף א:
יא ה ו מיי פ"ו מה'ל י"ט הלכה יב טוש"ע א"ח ס"י מקלמס סעיף י:
יב ז מיי פ"ג מה'ל סנהדרין הלכה ד סמג ללאין נל:

יג ח מיי שם הלכה ה:
יד ט מיי פ"י מה'ל טומאת צרעת הל' ו סמג עין רלה:
טו י מיי פ"ב מהלכות ביאת המקדש הל' ו ופ"י מהלכות מעשה הקרבנות הלכה ט:
טז ב מיי פ"ב מה'ל ביאת מקדש הל' ח ופ"י מהלכות מעשה הקרבנות שם:
יז ל מיי פ"י מהלכות טומאת צרעת הל' ו יח ח מיי פ"ה מה'ל אכל הל' א ב סמג עין דרענן ד טוש"ע י"ד ס"י שם סעיף א וס"י שם סעיף א:

ז א מיי פ"ח מה'ל אכל הלכה ד טוש"ע י"ד ס"י שם סעיף ט:
ח ב מיי פ"ו מהלכות י"ט הלכה יט טוש"ע א"ח ס"י מקלס סעיף ו:
ט ג מיי פ"ו מהלכות אכל הלכה ג ח טוש"ע א"ח ס"י מקלמס סעיף א:
י ד טוש"ע י"ד ס"י שלד סעיף א:
יא ה ו מיי פ"ו מה'ל י"ט הלכה יב טוש"ע א"ח ס"י מקלמס סעיף י:
יב ז מיי פ"ג מה'ל סנהדרין הלכה ד סמג ללאין נל:

תורה אור השלם

- ↑ ושמחת בחתך אתה ובתך ובתך ובעדך ואמתך והלוי והגר והיתום והאלמנה אשר בשעריך: דברים טו ד לא תאכלו על הדם לא תנחשו ולא תענונו: ויקרא יט כו והצרעת אשר בו הנגע בגדיו יזהר פרימים וראשו יזהר פרוצ ועל שפם יעשה וטמא טמא יקרא: ויקרא יג מה יאמר משה אל אהרן ולאעזר ואליהם וראשיהם בניו ראשיכם אל תתקעו ובעדכם לא תפרצו ולא תמנונו ועל כל העדה יקעו ואזניהם כל בית ישראל יבכו את השופה אשר שורך :? ויקרא יו

מנוחין

רבינו חננאל

ואי אמרת קטן הנהגד קודם להגל אסור לגלח במועד נמצאת אתה אומר אבלות נוהגת בקטן. ותניא מקרעין לקטן מפני עגמת נפש. ודחי רב אשי מי קתני אסורין לגלח במועד אסורין לגלח בימי אבלן, מדוקיא הא אסורין בכאן אסורין בכאן שמיעין (מיני) וליה, דילמא יש מהן אסור ויש מהן מותר. וזכי קתני הא אסור קתני. איכא דאמרי קטן הנהגד בין ברנל בין קודם להגל מותר לגלחו במועד. דאי אבלות נוהגת ברגל, דאי אבלות מעיקרא דהא חלה עליה, אתי עשה דרביים, ושמותה היא שמחה

לישראל כולן, דחה עשה דידחי. וכל שכן אבלות דרגל, דאכתי לא חיילא עליה, דעשה דרבים דחה לה. מנודה מהו לנהוג נדויו ברגל. פשיט רב יוסף תא שמע דנין במועד, דיני נפשות ודיני ממונות ודיני מכות. וכיון דדיינין ליה, אי לא צאית דינא משמתין ליה, ואי ס"ד אין נוהג נידויו ברגל, מאן דמשמת מקמי רגל אתי רגל דחי ליה, השתא משמתין ליה. ופריך אביי דילמא האי דנין דקתני עיונא בדינא בעלמא, דאי לא תימא הכי, דנין דיני נפשות דקתני דינא ממש הוא פסקינן לדיניה וטקלינן ליה במועד, הא מימנעי דייני משמות יום טוב. דתניא ר' עקיבא אומר מנין לסנהדרין שהרגו את הנפש שאין טועמין כו'. ולא איפשיטא בהדיא. וקיימא דן להלכתא כרבא, ומסקנא דשמעתא כוותיה סלקא. מצורע, אסיקנא שנוהג צרעתו ברגל. וליפנין לא מכהן גדול דנתן כהן גדול מקריב אונן אלמא לא גז...תא כוליה שנה כהן נתן גידול כרגל שאינם נוהגת [בהם] אבלות, ומדכחן גדול [א]ינו נוהג אבלות והוא נוהג בצרעת ברכתי' והצורע לרבות כהן גדול, ואכין נמי ישראל אף על פי שאינו נוהג [אבילות ב]רגל הוא נוהג צרעתו ברגל, שמע מינה. אבל אסור בתספורת. שאני ראשיכם אל תפרעו, לבני אהרן, מכלל דכולי עלמא אסור.

(ה) כולי ז'אני וכי קתני אקורא הא התיזא קתני. (ב) נראה דחסר כאן וז"ל מנורע אסור בתספורת כר"א.

יד:

עִשָּׂה דייחיד. משמע להצילות איכא עשה דאורייתא מדלא קאמר ודחי עשה דרענן והאי דקאמר לעיל (דף יא:) לא מצעיא ימי אכלו דרענן היינו עשיית מלאכה דנפקא לן [לקמן טו:] באסמכתא מוהפכתי חגיכם לאכל אכל גוף האצילות דאורייתא מיהו נראה לי דשמחת הרגל נמי דרענן ושמחת היינו בשלמי שמחה כדאיתא בחגיגה (ת.): **מהו שינהוג נידויו ברגל**. איהאקשה הרב הא ליכא אלא עשה (א) ואין עשה דוחה עשה ואפילו עשה ליכא אלא עזרא גזר כדלקמן (דף טז.) והא לאו קושיא היא דהא נידוי דחי לאו דמקלל חצרו דאיכא לאו ושמא מסוטה ילפינן ועוד כיון שעצר על דברי הדיינין הכי יש כאן עשה דרעס: **וְאִי אֵם צִיִּית דִּינא משמתין** ד"ה. תימנא לימא דחי לא לית דינא נחתין לנכסיה ב[ן] מיהו פריך שפיר: **במנועי משמחת י"מ**. הקשה בתוס' הר"ח הכי קשה ליה דהא ממנעי משמחת י"ט מאכילה וסתייה וגוף ההריגה דהוא מלאכה לא חיישינן ונראה לי מולסר רחמנא הצערת בת כהן צצבת מכלל דבמועד שרי אי נמי כיון שהיא מזוה ללורך י"ט קרינא צה: **נמצאת אתה מענה את דינו**. קשיא לן דצ"י אחד דיני ממונות (סנהדרין דף לה.) צשמעתין דלפיכך אין דנין ^ט (צצבת) מוכח דעיניו הדין לא שייך עד שילניסוהי אחר שיגמור הדין וכי תימא דלעיוני דהכא היינו גמר דין ולא יהרגוהו עדיין עד אחר הרגל א"כ אמאי פריך לימא לעיוני צעלמא צלא גמר דין ולא יעשוהו גמר דין עד אחר המועד וז"ל דמשתכחי אף על גב דאיכא סופרי דיינין הכותצים דברי כל אחד מ"מ הסבדא אשר צלצ משתכח ומהאי טעמא אמרינן (שם) דאין דנין צערצ צצת דלינא דלינשי אינשי: **אמר אביי ת"ש** מנודה שהתירו בו'.

דלמא לעיוני ואין חושצ ראייה להוכחה דלעיל ואע"ג דדחי דחי לא תימא דקאמ' לא חש צאותו דיחוי [ו]אפ"י נראה דיחוי ה"נ מסתבדא מ"מ נוכל לומר לעיוני צלאו הכי נמי ממסתבדא: **והא ב"ג דב"א** השנה בול"ה ברגל בו'. משמע דאם אין מנודה נוהג נידוי צרגל הוא הדין כ"ג אינו נוהג נידוי כלל וקשה דהא ^ט כ"ג דן ודינן אוחו ואי לא צייט דינא (לא) משמתין ליה ולמאי דפרישית לעיל ד[נוכל לומר למיחת לנכסיה ניתא: מנוחין

בימי טומאתו דלא נהיג אבל למהרתו ניגזור שמא י"שהה קרבנותיו קמ"ל **אמר רבא ת"ש** ^ג והצורע ^ט ^ב לרבות כהן גדול והא כה"ג דכל השנה ברגל לכולי עלמא דמי דתנן ^ט כהן גדול ^י מקריב אונן ^ב ואינו אוכל שמע מינה ^י נוהג צרעתו ברגל שמע מינה ^ב אבל אסור בתספורת מדקאמר להו רחמנא לבני אהרן ^ד ראשיכם אל תפרעו ^ה מכלל דכולי עלמא אסור

ומדאכטריך קרא למישרי להו מכלל דאחריני אסורין: ^ט **מזורעין**. אע"ג דכתיב וראשו יהיה פרוע^ט הא דריש ליה לקמן^י להאי פרוע למילתא אחריית:

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן

ואי אמרם צקטן אים ליה פלוגתא. חילוק דנוגד קודם הרגל אינו מגלח צרגל ואית לן למימר הואיל ואסור לגלח צרגל אסור לגלח נמי בימי אכלו א"כ נמצאת אתה אומר אצילות אפילו צקטן: **מקרעין לקטן**. את בגדיו: **מפני עגמת נפש**. שיצבו הרואין וירצו צכצוד

המת ולא מפני שהוא אכל: **מי קטני הא אסורין**. דמשמע האסורין לגלח במועד אסורין לגלח צאכל: **יש מהן אסורין**. צשאר כל אדם שאסורין לגלח במועד (א) אסורין לגלח בימי אכלן: **ויש מהן מוסרין**. כגון קטן זה שנוגד קודם הרגל שאסור לגלח צרגל מותר לגלח בימי אכלו: **אסי עשה דביים**. ושמחת: **ודחי עשה דייחי**. אכל דכתיב (ירמיה ו) אכל יחיד עשי לך: **דהשפא**. שאיערעו במועד: **דינן דיני נפשות**. במועד אכל לא ציוס טוב שאסור משום שצות". ודייקינן מינה מדדנין במועד מכלל דחי לא צייט נמי משמתין ליה במועד: **אסי רגל ודחי ליה**. שאינו נוהג נדוי צרגל: **דלמא לעיוני**. הא דתני דדנין לא אמרי' דלימא איש פלוני חייב איש פלוני זכאי ואיכא למידק מינה דחי לא צייט משמתין ליה אלא מעייני צדין ולא אמרי ליה כלום: **מענה אס דינו**. דכי לא אמרו ליה דינו לאתער דעיניי ציה הוה ליה עינוי דדין: **אלא**. לעולס דנין דינו וגומרין ממנש במועד ואיכא למידק מינה אי לא צייט משמתין ליה ואיכא למשמע מינה דנוהג נמי צרגל ודאמרת א"כ מימנע משמחת י"ט הכא צמאי עסקינן דאחו מפתרל כו': **ס"ג מנודה שפסירו לו חכמים**. קא סלקא דעתך הסיירו לכל מנודה נידויו צרגל דאין נידוי נוהג צרגל: **דאזיל ופייסיים לצעל דיניה**. צרגל והסיירו לו חכמים צ"ד צצאותו דור: **שינפיג צרעפו**. שלא יצא אל תוך המנחה ולא יגלח: **הא צימי טומאסו נוהג צרעתו צרגל: ניגזור**. שלא יגלח מגלח במועד דכיון דגילח צריך להציא קרצן ושמא משהה קרצנותיו עד ליוס טוב האחרון ומקריצן ואסור להקריצ קרצנות יחיד צי"ט: **לצרופ כ"ג שנוהג צו צרעת: הא כהן גדול כל השנה לדידיה צרגל לכולי עלמא דמי דסנן כ"ג מקריצ אונן**. מדלמנר לו אהרן למשה ואכלתי חטאת היום (ויקרא י) ולא אמר למשה והקרבתי מכלל דהקרבא צאניעות ולמדנו דכ"ג מקריצ אונן אכל כולי עלמא צשאר ימות השנה אונן אינו משלת קרצנותיו

כדאמרינן לקמן (דף טו:) שלמים צזמן שהוא שלם ולא צזמן שהוא אונן וצרגל משלת וכהן גדול אונן מקריצ כל השנה אלמנא כל השנה לדידיה צרגל דמי וקתני דנוהג צו צרעת תיפשוט דכל מזורע נוהג צרעתו צרגל: **אל ספרעו**. גידול שער והאי קרא גצי מיתת נדב ואציהוא כתיב מנוחין

אצי ואמז דהוי אונן אפילו הכי מקדושו לא יאא ולא יתלל, כלומר דעבודתו שיעבוד צאניעת תא מחלל, הא אחר, דהיוט, שלא יאא חילל (ב"מ קי.) א: ומן המקדש לא יאא, אינו צריך ללאת מן המקדש ציוס מיתת אציו ואמו, ולא יתלל שעבודתו אינה מחוללת (נבחים צט. וכע"ז יומא יג.).

מסורת הש"ס

(א) [לקמן ט:]. (ב) [ג] הערוך אגמח ע"ש. (ג) [מוספתא פ"ב ע"ש]. (ד) [סנהדרין סג. ע"ש]. (ה) [אלא כז"ל וכ"ג רש"י]. (ו) [ז"ל וגמרי יעב"ד]. (ז) [לעיל: ט:]. (ח) [לקמן טו:]. (ט) [יומא יג: הוריות יב: צ"ק]. (י) [נבחים טז:]. (יא) [צ"ל לנח צדק וטו:]. (יב) [ויקרא יג: ט]. (יג) [ז"ל צע"ש]. (יד) [סנהדרין יח. ע"ש].

הגהות הב"ח

(א) גב' מ"ש והסדר והמנחה העולה מנומאלו: (ב) רש"י ד"ה יש מהן וכו' לגלח במועד יש מהן אסורין לגלח: (ג) תוס' ד"ה מסו כ"י הא ליכא אלא עשה דייחיד ואין עשה דייחיד דוחה עשה דרבים ואפילו עשה ליכא:

גליון הש"ס

גב' נמצאת אבלות נוהגת בקטן. קיל הא צרעה כיון צצקטן לא שייך צאכלת אין זה יוצא מן הכלל וכל שאסור במועד אסור בימי אכלו דימי אכלו היינו צמי שהוא אכל משאכר קטן דאזיל אכל ובמועד אינו אסור על הקטן רק על המגלה אכל צאכל דהמגלה אינו אכל ועל קטן ליכא אסור וצ"ע: שם מי קתני הא אמרין. כעין זה ונכוס קב ע"א: שם לא מיבעיא קאמר. שם עיין לקמן דף יח ע"ב חוס' ד"ה העולים: שם מכלל דכולי עלמא אמרו. עיין לקמן דף כ"ג ע"ב חוס' ד"ה אציו אול:

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] תוס' ד"ה מהו שיהיג וכו' והקשה הרב כ"י אלא עזרא גזר כדלקמן. עיין ריטב"א דבור המתחיל מנודה: [ב] ד"ה ואי לא צייט כ"י מיהו פריך שפיר. עיין יד דוד: [ג] ד"ה אמר אפי' כ"י אצי לטעמיה כ"י ואפילו נראה דיחוי ה"נ מסתבדא כ"י. כגפריהים היה הגירסא א"ל אצי ודלמא לעיוני ה"נ מסתבדא דחי לא תימנא הכי כ"י וק"ל: [ד] ד"ה והא כ"ג כ"י ולמאי דפרישית לעיל צד"ה ואי לא צייט:

מוסף רש"י

והנהגיד והמצורע מטומאתו לטהרתו. מיר טמא כשעלה מטומאתו ושבו אינו משמר מזו, וכן מצורע שעלה מטומאתו מגלח צרגל לפי שלא היה להם פנאי לגלח קודם הרגל (עניני יג.). בהן גדול מקריב אונן. דכתיב לאציו ולאמו לא יטמא ומן המקדש לא יאא, אם מת אציו ואמו דהוי אונן אפילו הכי מקדושו לא יאא ולא יתלל, כלומר דעבודתו שיעבוד צאניעת תא מחלל, הא אחר, דהיוט, שלא יאא חילל (ב"מ קי.) א: ומן המקדש לא יאא, אינו צריך ללאת מן המקדש ציוס מיתת אציו ואמו, ולא יתלל שעבודתו אינה מחוללת (נבחים צט. וכע"ז יומא יג.).